	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Národní referenční laboratoř	Strana	1
	Jednotné pracovní postupy – zkoušení krmiv	Vydání	1
	10571.1 – Stanovení obsahu mykotoxinů metodou LC-MS – fumonisin B ₁ a B ₂	Revize	1

STANOVENÍ OBSAHU MYKOTOXINŮ METODOU LC-MS - FUMONISIN B₁ A B₂

1 Rozsah a účel

Metoda je vhodná pro stanovení fumonisinů B₁ a B₂ v krmivech.

2 Princip

Fumonisy (FUM) se extrahují ze vzorku směsí methanol : voda a část extraktu se přečistí na imunoafinitní kolonce. Eluát se odpaří do sucha pod proudem dusíku při 50 °C, rozpustí se v mobilní fázi a analyzuje se metodou LC-MS.

3 Chemikálie

Používají se chemikálie analytické čistoty, pokud není uvedeno jinak.

1 Methanol, čistota pro HPLC nebo vyšší.

2 Acetonitril, čistota pro HPLC nebo vyšší.

3 Voda (deionizovaná, demineralizovaná nebo destilovaná).

4 Extrakční směs methanol : voda, 80 : 20 (v/v).

Příprava: Do 1000ml odměrné baňky se nalije 800 ml methanolu (1) a doplní se vodou (3) po značku.

5 Směs acetonitril : voda, 50 : 50 (v/v).

Příprava: Do 100ml odměrné baňky se nalije 50 ml acetonitrilu (2) a doplní se vodou (3) po značku.

6 Pufr PBS.

Příprava: 8,0 g chloridu sodného (7), 1,2 g hydrogenfosforečnanu sodného (8), 0,2 g dihydrogenfosforečnanu draselného (9) a 0,2 g chloridu draselného (10) se rozpustí v 990 ml vody (3) a přidá se malé množství koncentrované kyseliny chlorovodíkové tak, aby pH roztoku bylo 7. Poté se objem doplní do 1000 ml.

7 Chlorid sodný, NaCl.

8 Hydrogenfosforečnan sodný, Na₂HPO₄.

9 Dihydrogenfosforečnan draselný, KH₂PO₄.

	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Národní referenční laboratoř	Strana	2
	Jednotné pracovní postupy – zkoušení krmiv	Vydání	1
	10571.1 – Stanovení obsahu mykotoxinů metodou LC-MS – fumonisin B ₁ a B ₂	Revize	1

- 10 Chlorid draselný, KCl.
- 11 Tablety pro výrobu pufu PBS.
Příprava: 1 tableta se rozpustí ve 200 ml vody (3).
- 12 Fumonisin B₁.
- 13 Fumonisin B₂.
- 14 Fumonisin B₁ – zásobní roztok o koncentraci 500 µg/ml ve směsi acetonitril : voda (5).
Příprava: Zásobní roztok se připraví rozpuštěním 1 mg krystalického Fumonisinu B₁ (12) ve 2 ml směsi acetonitril : voda (5).
- 15 Fumonisin B₂ – zásobní roztok o koncentraci 500 µg/ml ve směsi acetonitril : voda (5).
Příprava: Zásobní roztok se připraví rozpuštěním 1 mg krystalického Fumonisinu B₂ (13) v 2 ml směsi acetonitril : voda (5).
- 16 Kyselina mravenčí, (98 – 100)%.
- 17 Mobilní fáze pro HPLC.
A: 0,1% roztok kyseliny mravenčí ve vodě, (v/v).
Příprava: Pipetuje se 1 ml kyseliny mravenčí (16) do 1000 ml vody (3).
B: Acetonitril (2).
- 18 Roztok isotopově značeného Fumonisinu B₁ - U-[¹³C₃₄] Fumonisin B₁ – roztok o koncentraci 25,1 µg/ml ve směsi acetonitril : voda (5) – použití jako vnitřní standard.
- 19 Zásobní roztok isotopově značeného Fumonisinu B₁ o koncentraci 251 ng/ml ve směsi acetonitril : voda.
Příprava: Do 50ml odměrné baňky se napipetuje 500 µl roztoku vnitřního standardu (18) a doplní se směsí acetonitril : voda (5) po značku.
- 20 Směsný zásobní roztok fumonisinů B₁ a B₂ o koncentraci 2 µg/ml ve směsi acetonitril : voda.
Příprava: Do 25ml odměrné baňky se napipetuje 100 µl jednotlivých roztoků standardů (14, 15) a doplní se směsí acetonitril : voda (5) po značku.
- 21 Sada kalibračních roztoků o koncentracích (87; 174; 348; 497; 870) ng/ml fumonisinů B₁ a B₂ a 156,9 ng/ml vnitřního standardu.
Příprava: Do vialky se napipetuje (0; 70; 140; 280; 400; 700) µl standardu (20) a do každé vialky se přidá ještě 10 µl roztoku vnitřního standardu (18). Vialky se doplní do 1,6 ml směsí acetonitril : voda (5).

	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Národní referenční laboratoř	Strana	3
	Jednotné pracovní postupy – zkoušení krmiv	Vydání	1
	10571.1 – Stanovení obsahu mykotoxinů metodou LC-MS – fumonisin B ₁ a B ₂	Revize	1

4 Přístroje a pomůcky

- 1 Analytické váhy s přesností 0,01 mg.
- 2 Laboratorní třepačka horizontální.
- 3 Ultrazvuková lázeň.
- 4 Zařízení pro výrobu ultračisté vody, např. Milli-Q.
- 5 Imunoafinitní kolonky, např. FumoniTest™ firmy VICAM.
- 6 Koncentrátor vzorků, např. Termovap ECOM s.r.o.
- 7 Filtrační papíry, např. firmy VICAM: „microfibre filters“.
- 8 Kapalinový chromatograf s hmotnostním detektorem a příslušenstvím.

5 Postup

5.1 Extrakce

Do 300ml kónické baňky se naváží 25 g zkušební vzorku krmiva, přidá se 2,5 g chloridu sodného (7) a 100 ml extrakčního činidla (4). Baňka se uzavře zátkou, obsah se promíchá a extrahuje se na horizontální laboratorní třepačce po dobu 60 min. Nastavení počtu kmitů třepačky závisí na konzistenci vzorku. Poté se baňka s obsahem vloží na 10 min do ultrazvukové lázně, po vyjmutí z lázně se nechá ustát. Extrakt se zfiltruje přes skládaný papírový filtr do předložené nádoby.

5.2 Přechištění a příprava vzorku pro LC-MS analýzu

10 ml zfiltrovaného extraktu se napipetuje do čisté suché baňky a zředí se 40 ml PBS (6, 11). Po promíchání se roztok opět zfiltruje, tentokrát přes vláknitý filtrační papír (7). 5 ml tohoto zředěného zfiltrovaného extraktu se aplikuje na imunoafinitní kolonku (5) průtokem 1 až 2 kapky/s, potom se přidá 200 µl vnitřního standardu (19) a dalších 5 ml extraktu. Kolonka se promyje 10 ml PBS (6, 11), rychlost průtoku je stejná. Fumonisin se eluuje 1,5 ml methanolu (1), vhodné je nechat methanol prokapat pouze gravitací.

5.3 Příprava vzorku pro LC-MS analýzu

Eluát se odpaří pod proudem dusíku při teplotě 60 °C a vysušený vzorek se rozpustí v 500 µl směsi acetonitril : voda (5). Vzorek se protřepe a nechá nejméně 30 s v ultrazvukové lázni.

5.4 Kalibrace a stanovení na LC-MS

Ze směsného zásobního roztoku fumonisinů (20) se naředí sada směsných kalibračních roztoků (21). Připravené kalibrační roztoky i vzorky se měří za následujících podmínek, které slouží jako příklad.

	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Národní referenční laboratoř	Strana	4
	Jednotné pracovní postupy – zkoušení krmiv	Vydání	1
	10571.1 – Stanovení obsahu mykotoxinů metodou LC-MS – fumonisin B ₁ a B ₂	Revize	1

Tabulka 1. Chromatografické podmínky.

Kolona	Zorbax SB C18 150 mm × 4,6 mm I.D. 5 μm nebo podobná
Mobilní fáze	(17), gradientová eluce
Teplota kolony	30 °C
Objem nástřiku	(50 – 100) μl
Detektor	Hmotnostní detektor Esquire 6000, MS/MS analýza
MS podmínky	Iontový zdroj: Elektrosprej, záznam iontů v pozitivním módu, Rozsah m/z: 300-800, Sledované ionty MS: FUM B ₁ – 722,5 m/z; FUM B ₂ – 706,6 m/z.
MS/MS podmínky	Sledované produktové ionty FUM B ₁ (M _r = 721,8) – 704, 528, 352, 686, 546, 510, 370 m/z FUM B ₂ (M _r = 705,8) – 512, 336, 688, 354, 670, 530 m/z

6 Kontrola kvality

Jednou za 3 měsíce se analyzuje certifikovaný referenční materiál (např. firmy R-Biopharm). Změřená hodnota musí souhlasit s hodnotou danou pro tento materiál.

7 Výpočet a vyjádření výsledků

Obsah fumonisinů B₁ a B₂ v krmivech X vyjádřený v ng/g se vypočítá podle vztahu

$$X = \frac{c \times V \times E}{m \times \left(\frac{A}{r}\right)} \times \frac{C}{D} = \frac{c \times 100 \times 0,5}{25 \times \frac{10}{5}} \times \frac{100,4}{156,9} = c \times 0,64$$

- kde
- c* je koncentrace vypočtená z kalibrační křivky (ng/ml),
  - V* objem rozpouštědla použitý na extrakci (100 ml),
  - E* konečný objem roztoku (500 μl),
  - m* navážka vzorku (25 g),
  - A* objem extraktu použitý na přečištění (10 ml),
  - r* ředění před aplikací na imunoafinitní kolonku (5),
  - C* koncentrace vnitřního standardu ve vzorku (100,4 μg/ml),
  - D* koncentrace vnitřního standardu ve standardu (156,9 μg/ml).